

Бородін Є.І.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Першина Н.Г.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

ОСНОВИ «ТЕОРЕТИЧНОГО ПЕРЕХРЕСТЯ» ТА «ІНТЕГРАТИВНОГО МІЖТЕОРЕТИЧНОГО ЗБАГАЧЕННЯ» У ФОРМУВАННІ МІЖСЕКТОРАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОХОРОНІ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

У даній статті проблема захисту та охорони нематеріальної культурної спадщини розглядається в загальній перспективі міжсекторальної взаємодії в суспільстві. З метою удосконалення зазначеної взаємодії автори дослідили положення «теоретичного перехрестя» та «інтегративного міжтеоретичного збагачення» сучасних європейських дослідників М. Садрі, А. Арістиду та Д. Равазі і на їх основі сформулювали теоретичні підходи до міжсекторального партнерства в охороні нематеріальної культурної спадщини в Україні, окремо звернувши увагу на перспективи залучення до зазначеного процесу молодіжних громадських організацій.

В основі зазначеної моделі міжсекторальної взаємодії перебуває людина. Здійснено аналіз українського досвіду міжсекторальної співпраці «органи державної влади і місцевого самоврядування – політичні інститути – бізнес – громадські організації – ЗМІ», форми взаємодії, механізми координації, а також сучасні виклики. На цій основі окреслено авторський погляд на перспективи розвитку такого партнерства з урахуванням п'яти ключових перспектив: інституційну перспективу; ракурс мікроекономічної поведінки; перспективу спроможностей та ресурсів; перспективу управлінського та організаційного пізнання; перспективу зацікавлених сторін та соціальних оцінок.

В аспекті міжсекторального партнерства та взаємодії в охороні нематеріальної культурної спадщини в Україні розглянуто соціальне замовлення як форму, інструмент та механізм, який дозволяє залучати громадські організації до вирішення соціальних проблем. Вибір форми співпраці залежить від конкретних умов та цілей в охороні та захисті НКС. Існують інші конкретні форми взаємодії: партнерства, коаліції, мережі, платформи тощо; механізми координації: спільні проекти, робочі групи, консультації тощо; перспективи: можливості для розширення співпраці, створення нових соціальних інститутів та організацій тощо.

Ключові слова: охорона та захист нематеріальної культурної спадщини, інституціалізація громадянського суспільства, політичні інститути, партнерські відносини між державою і громадянами, участь молоді у міжсекторальній взаємодії.

Постановка проблеми. Однією з ключових проблем демократичного розвитку країн Східної Європи та України є дефіцит соціального капіталу та слабка інституціалізація громадянського суспільства. Відсутність традицій колективної дії, солідарності та довіри, традицій громадянського суспільства взагалі, ускладнює процес легітимації партнерів і партнерства, формування та використання ідентичностей, цінностей, ресурсів, побудови ефективних партнерських відносин між державою і громадянами у сфері охорони та захисту нематеріальної культурної спадщини (далі – НКС). Це, в свою чергу, є причиною та наслідком

гальмування процесів демократизації та становлення відкритого і прозорого суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відомими дослідниками охорони НКС (переважно історичних, нормативно-правових, організаційних, державно-громадських, міжнародних аспектів) в Україні є: Ю. Бережна, В. і М. Борисенки, В. Горбик, В. Денисенко, О. Дутчак, С. Заремба, Т. Катаргіна, Т. Курило, О. Нестеренко, А. Мадей, В. Максимов, Н. Чорна. Актуальними залишаються правлінські аспекти державно-громадської взаємодії в охороні та захисті НКС. У Східній Європі та Україні проблема формування грома-

дяньського суспільства є унікальною, адже східноєвропейці знайшли на Заході доречну та необхідну назву феномену, аби позначити те, чого в дійсності у них не існувало. Тобто для всього східноєвропейського і не тільки простору постає проблема пошуку, а може й створення таких форм взаємодії політичних інститутів з інститутами громадянського суспільства, відпрацювання таких механізмів, за яких сутнісний смисл поняття «громадянське суспільство», яке історично «виросло» та сформувалося на американському та західноєвропейському ґрунті, ефективно працюватиме на нашій, східноєвропейській, українській, території, що має свою самобутню історію, культуру, своє певним чином влаштоване суспільство. О. С. Коврига вважає, що «виникає порівняно нова функція державного управління – зв'язки з громадськістю, адже влада діє ефективно, якщо її підтримує громадськість» [1]. Підкреслимо особливість: процес формування громадянського суспільства триває одночасно із іншими процесами, не менш складними – розбудовою державності та системи публічного управління.

Для ефективного функціонування сучасних платформ, які складають базу розвитку сучасної політики й суспільства та їхнього позитивного впливу на політичне життя та соціальні процеси у сфері охорони та захисту НКС, необхідна тісна співпраця всіх зацікавлених сторін. Зокрема, нагальною потребою є залучення громадськості до процесу розробки, реалізації та контролю державної стратегії у сфері охорони НКС. Загальмованість такої участі призводить до недовіри громадян до влади та ускладнює формування та реалізацію публічної політики у зазначеній сфері.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження основних положень «теоретичного перехрестя» та «інтегративного міжтеоретичного збагачення» М. Садрі, А. Арістиду та Д. Равазі з метою формування міжсекторального партнерства в охороні нематеріальної культурної спадщини.

Виклад основного матеріалу. Звернемося до цікавого «теоретичного перехрестя» у дослідженні міжсекторального партнерства (далі – МСП), запропонованого Мохаммадом Садрі, Анжелю Арістиду та Давіде Равазі, що поєднує в собі два підходи до «інтегративного міжтеоретичного» збагачення: інформування та взаємодію. Запропонований даними авторами підхід стосується, на їхню думку, в обґрунтуванні нових напрямків дослідження «відкритих питань, щодо ефективності, цінності та впливу МСП» [6].

Українська модель громадянського суспільства базується на фундаментальному принципі забезпечення прав і свобод кожного громадянина. Охорона та захист НКС є складовою культурних прав людини та важливою необхідною умовою для забезпечення реальної реалізації та здійснення індивідуальних і колективних прав її носіїв. Охороняти НКС означає зберігати її зв'язок з живими культурами та її роль в ідентичності громад, а також допомагати передавати її майбутнім поколінням [2, с. 22–23].

Саме громадянин, згідно з цією моделлю, є центральною фігурою, права якої мають бути надійно гарантовані. Ефективність такої моделі залежить від наявності чіткого законодавства, відповідних соціальних, політичних інститутів, інституційного дизайну та активної участі громадян у суспільному житті у сфері охорони НКС. М. Садрі, А. Арістиду та Д. Равазі на основі узагальнення 561 наукової статті з різних аспектів МСП, відзначили п'ять домінуючих теоретичних перспектив. Такими перспективами вказано п'ять таких: інституційну перспективу; ракурс мікроекономічної поведінки; перспективу спроможностей та ресурсів; перспективу управлінського та організаційного пізнання; перспективу зацікавлених сторін та соціальних оцінок.

Глибокий аналіз фаз міжсекторального партнерства, проведений М. Садрі, А. Арістиду та Д. Равазі, відкриває нові можливості для розуміння взаємозв'язку та нових конфігурацій взаємозбагачення зазначених теоретичних перспектив у сфері охорони НКС. Автори демонструють, як різноманітні способи можуть взаємодоповнюватися та збагачувати кожен окрему перспективу, пропонуючи конкретні змістовні напрями механізми такого збагачення. Вони також застерігають від ризиків та небезпеки ігнорування цих взаємозв'язків, підкреслюючи важливість інтегративного підходу для поглибленого дослідження потенціалу міжсекторального партнерства.

Коли ми вивчаємо різні аспекти соціальних ініціатив в рамках МСП, ми часто забуваємо про роль соціальних та політичних інститутів (організацій, правил, законів). Ця прогалина може призвести до неправильного розуміння того, чому ці ініціативи МСП не завжди досягають успіху. Наприклад, якщо ми не враховуємо, що різні люди та групи мають різні ресурси, погляди, цінності/ідентичності та інтереси, то можемо створити ініціативи в охороні НКС, які будуть неефективними. Крім того, якщо ми не звертаємо увагу на те, як зовнішні умови (наприклад, закони, політика) впливають

на ініціативи, то можемо переоцінити значення інших факторів, таких як фінансування (або наявність додаткових ресурсів), підтримка громадськості (або позитивна соціальна оцінка цих МСП).

Садрі, Арістиду та Равазі розробили модель МСП між різними секторами, яка описує її розвиток у три етапи: формування, управління та створення цінності та розповсюдження МСП. Всі ці етапи МСП формуються на перетині взаємодії факторів партнерства: інституційна перспектива; ракурс мікроекономічної поведінки; перспектива спроможностей та ресурсів; перспектива управлінського та організаційного пізнання; перспектива зацікавлених сторін та соціальних оцінок. Ця модель МСП є комплексною системою, яка враховує різноманітні аспекти співпраці в охороні та захисті НКС. Вона описує, як на формування, управління та результати партнерства впливають як внутрішні фактори (ресурси, управління), так і зовнішні (інституційні умови, соціальні очікування та оцінки).

Отже, кожна з домінуючих теоретичних перспектив, які ми розглядаємо, зосереджується на різних етапах та аспектах співпраці навколо охорони та захисту НКС: інституційна вивчає, як правила та закони впливають на співпрацю, досліджує вплив інституційного контексту та логіки МСП; перспектива мікроекономічної поведінки досліджує та аналізує, скільки коштує співпраця і як партнери можуть конфліктувати; перспектива спроможностей та ресурсів фокусується на тому, як партнери обмінюються та спільно розвивають знання (обізнаність), ресурси та можливості; перспектива управлінського та організаційного пізнання досліджує, як люди сприймають співпрацю в рамках МСП і які емоції вона викликає; перспектива зацікавлених сторін та соціальних оцінок вивчає залучення та оцінку зовнішніми зацікавленими сторонами.

Модель «теоретичного перехрестя» має практичне застосування в охороні та захисті НКС. Вона допомагає нам: оцінити потенціал потенційних партнерів, ресурсів та цінностей, співпраці, визначивши, чи варто починати співпрацю і з ким; ефективно здійснювати функції управління, керувати та координувати співпрацю, вирішувати конфлікти, розподіляти ресурси та координувати дії; оцінити результати співпраці та зрозуміти, наскільки співпраця була успішною.

Коли ми поєднуємо різні погляди на МСП, у нас з'являються нові ідеї та можливості для розвитку. Для керівників це означає, що вони повинні комплексно враховувати різні фактори в охороні та захисті НКС, такі як економічні, соціальні та політичні. Також важливо вміти вирішувати конфлікти, співпрацювати з різними партнерами та оцінювати вплив зовнішніх умов.

Лідери, активісти та волонтери, залучені до охорони та захисту НКС повинні вміти: аналізувати різні фактори з різних перспектив: розуміти, як економічні, соціальні та політичні умови впливають на співпрацю; вирішувати конфлікти; знаходити компроміси та ефективно взаємодіяти з різними партнерами; створити спільну цінність: розуміти, як створити продукт або послугу, яка буде корисна для всіх учасників; оцінювати інституційний, національний та глобальний контекст МСП, враховувати вплив національних та глобальних трендів на співпрацю.

Проаналізуємо український досвід міжсекторальної співпраці «органи державної влади і місцевого самоврядування – політичні інститути – бізнес – громадські організації – ЗМІ», форми взаємодії, механізми координації, а також сучасні виклики та перспективи розвитку такого партнерства з урахуванням п'яти ключових перспектив: інституційної перспективи; ракурсу мікроекономічної поведінки; перспективи спроможностей та ресурсів; перспективи управлінського та організаційного пізнання; перспективи зацікавлених сторін та соціальних оцінок.

Хоча ми вивчаємо, як різні соціальні та політичні інститути та організації взаємодіють між собою в процесі охорони та захисту НКС, ми не повинні забувати про індивіда. Кожна людина має свої власні цінності та інтереси, які не завжди повністю визначаються суспільством або державою. Громадянське суспільство, тобто об'єднання громадян для досягнення спільних цілей, може слугувати посередником між державою та індивідом, допомагаючи знаходити спільну мову. Хоча соціальні та політичні інститути та суспільство впливають на наші цінності, кожна людина має право на власні погляди. Громадянське суспільство забезпечує вираження цих поглядів і захисту індивідуальних прав, коли кожен громадянин має у своєму розпорядженні відповідні цінності, ідентичності, ресурси, знання, емоції, довіру, агентські відносини, опортунізм (незгоду з іншою позицією), форми впливу на державу та взаємодії з державою.

Отже, міжсекторальне партнерство (МСП) – це взаємодія різних груп у суспільстві, таких як держава (уряд), бізнес, політичні та громадські організації, ЗМІ. Міжсекторальне партнерство у сфері охорони та захисту НКС – це процес взаємодії різних секторів суспільства, через створення

стійких соціальних інститутів та систем та посиленні інституційованих форм зв'язків в цій системі на основі спільних цінностей, інтересів, колективних ідентичностей, національної репутації, цілей, довіри та переконань. Спільні цінності і прагнення до розвитку створюють основу для ефективної співпраці. Ця співпраця є важливою, оскільки вона допомагає утримувати баланс сил у суспільстві та сприяє розвитку демократії. Держава, з одного боку, повинна відігравати ключову роль у розвитку міжсекторального партнерства, створювати умови для взаємодії різних груп інтересів: підтримувати цю співпрацю, сприяти легітимізації партнерів у МСП; регулювати діяльність інститутів МСП; підтримувати розвиток громадянського суспільства, будувати демократичну державу і сприяти розвитку вільного ринку, а з іншого – регулювати її, щоб захистити інтереси всіх громадян. Розвиток громадянського суспільства, демократії та вільного ринку є важливими факторами для успішного міжсекторального партнерства у сфері охорони та захисту НКС. З іншого боку, держава має забезпечувати баланс між різними інтересами та запобігати домінуванню однієї групи над іншими.

Громадянське суспільство є важливим партнером держави у розвитку МСП. Воно забезпечує противагу державній владі, органам місцевого самоврядування, висловлює інтереси громадян і сприяє розвитку демократії. Для ефективної співпраці між державою і громадянським суспільством необхідні: демократично обрана державна влада та органи місцевого самоврядування, сильні громадські організації, взаємна довіра і розуміння.

МСП передбачає використання технології соціального партнерства. Зміни в суспільстві привели до того, що держава більше не може сама вирішувати всі соціальні проблеми. Виникла потреба в залученні інших секторів: бізнесу, громадських організацій та ЗМІ. Системна співпраця цих секторів стала необхідною для ефективного вирішення сучасних викликів у сфері охорони та захисту НКС. Для держави та політичних партій співпраця з громадськими організаціями в рамках МСП є вигідною з кількох причин. По-перше, це дозволяє залучити додаткові ресурси та експертизу для вирішення соціальних проблем. По-друге, співпраця сприяє підвищенню довіри громадян до влади.

Міжсекторальне партнерство – це взаємовигідний процес. Держава отримує підтримку громадянського суспільства, бізнес – можливість впливати на формування державної політики,

а громадські організації – ресурси для реалізації своїх проектів у сфері охорони та захисту НКС.

Громадські організації часто беруться за ті самі проблеми, що й держава: допомога нужденним, освіта, культура, охорона культурної спадщини. Вони роблять те, що не може зробити ринок. Люди створюють такі організації, бо хочуть зробити світ кращим і внести свій вклад у розв'язання важливих проблем. Люди створюють громадські організації, оскільки хочуть не просто виконувати свої обов'язки перед суспільством, а й зробити щось більше. Їх мотивують власні цінності та бажання позитивно вплинути на світ навколо. Третій сектор (громадські організації) доповнює державу і ринок. Він займається вирішенням соціальних та соціокультурних проблем, які не завжди є прибутковими для бізнесу і які держава не завжди встигає вирішити.

Громадські організації часто можуть вирішувати соціальні проблеми краще і дешевше, ніж державні установи. Тому державі вигідно співпрацювати з ними, передаючи їм частину відповідальності та ресурсів. Така співпраця дозволяє ефективніше використовувати бюджетні кошти і залучати волонтерів. Співпраця держави з громадськими організаціями підвищує ефективність використання бюджетних коштів. Громадські організації часто більш гнучкі і можуть швидше реагувати на зміни в суспільстві. Співпраця з громадськими організаціями сприяє розвитку громадянського суспільства і зміцненню демократії. Це дозволяє залучати громадян до вирішення проблем, підвищує довіру до влади і робить суспільство більш відкритим.

Згідно з концепцією «інтегративного міждержавного збагачення», взаємодія між державою, громадянським суспільством та іншими секторами може бути значно ефективнішою, якщо всі сторони будуть діяти в єдиному руслі. Громадянське суспільство, підтримуючи державні ініціативи, не лише сприяє досягненню спільних цілей, але й зміцнює власну позицію. Держава, здійснюючи прозорий контроль, як одну з функцій публічного управління над діяльністю громадських організацій, забезпечує прозорість та ефективність використання ресурсів і підвищує довіру громадян, запобігає зловживанням [3, с. 217–218; 4, с. 5]. Громадянське суспільство відіграє важливу роль у зміцненні інститутів державної влади. Надаючи моральну та матеріальну підтримку, громадські організації допомагають державі досягати кращих результатів у формуванні та реалізації національної політики у сфері культури та захисту культур-

ної спадщини. Таке взаємовигідне партнерство сприяє розвитку демократичного суспільства.

На основі аналізу закордонної практики МСП нами рекомендовані, два типи форм взаємодії держави, політичних інститутів та інститутів громадянського суспільства, хоча вони можуть вважатись інструментами підтримки й співпраці органів публічної влади України з організаціями третього сектору. Для ефективної співпраці між державою та громадським сектором необхідно створити сприятливі умови для розвитку інституційних спроможностей громадських організацій. Виходячи з міжнародного досвіду, ми пропонуємо дві основні форми підтримки громадських організацій в Україні:

1. Пряма фінансова підтримка: податкові пільги для організацій та їхніх донорів; бюджетне фінансування проектів та операційних витрат; пільгове кредитування; надання грантів; субсидій; податкових пільг; безкоштовного майна; ресурсів тощо.

2. Непряма підтримка (нефінансова підтримка): консультації та інформаційна підтримка; надання в оренду приміщень та обладнання; сприяння у розвитку інституційних спроможностей.

Ці заходи допоможуть громадським організаціям стати більш ефективними і самостійними, а також посилити їхню роль у вирішенні проблем охорони та захисту НКС.

Для ефективної співпраці з громадськими організаціями важливо, щоб держава та місцева влада були гнучкими і могли швидко адаптуватися до змінних умов. Це означає, що держава та місцева влада повинні бути готові змінювати свої плани і пріоритети в залежності від потреб громади та носіїв НКС. Ми пропонуємо такі форми взаємодії: спільне планування під час розробки програм за участю громадських організацій; забезпечення прозорості потреб (публікація інформації про потреби та можливості для співпраці; проведення відкритих конкурсів для виконання завдань у Планах охорони елементів НКС); підтримка ініціатив (фінансування проектів громадських організацій в рамках різних програм; фінансування проектів громадських організацій в рамках міжнародних, державних та муніципальних програм; співфінансування проектів з приватним сектором); координація діяльності (створення координаційних рад для обговорення спільних питань та ухвалення рішень).

Отже, для громадських організацій «міжсекторальне партнерство» – це спільна робота з носіями НКС, органами влади та бізнесом для вирішення важливих суспільних проблем, таких як охорона та захист НКС. Ця співпраця базується на взаєм-

ній повазі, спільних цінностях і розумінні того, що разом можна досягти більшого. Співпраця між державою та громадськими організаціями є багатограним процесом, який залежить від безлічі факторів. Конкретні форми та способи такої взаємодії визначаються інституційним контекстом, міжсекторальною поведінкою, наявними національними ресурсами та спроможностями, рівнем управлінських та організаційних знань та компетентностей учасників з усвідомленням перспективи участі зацікавлених сторін та соціальних оцінок. Саме на перетині цих чинників відбувається співпраця в рамках МСП, формується унікальна модель міжсекторальної взаємодії в Україні навколо питань охорони та захисту НКС.

МСП передбачає: солідарність, кооперацію та спільні цілі, коли усі учасники партнерства об'єднані спільним бажанням покращити захист та охорону НКС; розподіл відповідальності, коли кожен партнер бере на себе певні обов'язки і вносить свій внесок; взаємоповагу, коли учасники партнерства поважають один одного і визнають важливість внеску кожного; дотримання закону, коли вся діяльність здійснюється в рамках чинного законодавства; соціальний характер партнерства, коли сформовано спрямованість на охорону та захист НКС.

Громадські організації відіграють ключову роль у міжсекторальному партнерстві. У контексті міжсекторального партнерства громадянське суспільство бере на себе відповідальність за: ініціацію співпраці, коли громадські організації часто пропонують рішення та виступають ініціаторами проектів, програм та планів з охорони та захисту елементів НКС; координацію взаємодії, координуючи дії різних учасників партнерства; соціальну комунікацію: громадські організації є важливим каналом комунікації між державою, бізнесом і громадянами. Однак, держава часто використовує громадські організації для виконання власних соціальних функцій, перекладаючи на них частину відповідальності. Часто громадські організації розглядаються як додатковий інструмент державного регулювання, за допомогою якого необхідні послуги можна надавати більш дешево.

Виокремимо кілька потенційних напрямів участі молодіжних громадських організацій в охороні та захисті НКС:

1. Документування та збереження.

Збір інформації. Молодь може брати участь у зборі інформації про традиції, обряди, ремесла, мову тощо, використовуючи сучасні технології (фото, відео, аудіозаписи).

Створення архівів. Допомога у створенні цифрових архівів, що зберігають нематеріальну культурну спадщину.

Розробка інтерактивних платформ. Створення онлайн-ресурсів для популяризації та збереження традицій.

2. Популяризація та просування.

Організація заходів. Участь в організації фестивалів, конкурсів, виставок, майстер-класів, спрямованих на популяризацію нематеріальної культурної спадщини.

Створення інформаційних матеріалів. Розробка інформаційних матеріалів (брошури, статті, відеоролики) для широкої аудиторії.

Проведення лекцій та семінарів. Організація лекцій, семінарів, тренінгів для молоді та широкого загалу.

3. Відродження та ревіталізація.

Залучення молоді. Сприяння залученню молоді до участі в традиційних обрядах, ремеслах та інших елементах нематеріальної культурної спадщини.

Створення молодіжних гуртків. Підтримка створення молодіжних гуртків, ансамблів, майстерень.

Співпраця з носіями традицій. Сприяння співпраці між молодіжними організаціями та носіями традицій.

4. Захист та адвокація.

Моніторинг стану спадщини. Участь у моніторингу стану нематеріальної культурної спадщини та виявленні загроз.

Розробка стратегій захисту. Допомога у розробці стратегій захисту та збереження нематеріальної культурної спадщини.

Адвокація інтересів спільнот. Підтримка адвокації інтересів спільнот, носіїв традицій та захисту їхніх прав.

5. Міжнародне співробітництво.

Участь у міжнародних проектах. Сприяння участі молодіжних організацій у міжнародних проектах, пов'язаних із збереженням нематеріальної культурної спадщини.

Обмін досвідом. Підтримка обміну досвідом та кращих практик між молодіжними організаціями з різних країн.

Створення міжнародних мереж. Допомога у створенні міжнародних мереж для захисту нематеріальної культурної спадщини.

Конкретна суспільна потреба, яка є актуальною для суспільства в цілому чи його певної частини називається «соціальне замовлення» [5, с. 56], як комплекс заходів організаційно-пра-

вового характеру з розробки та реалізації загальнодержавних і місцевих соціальних програм та соціальних проектів за рахунок бюджетних та інших коштів шляхом укладення соціальних контрактів на конкурсній основі.

Соціальне замовлення – це форма, інструмент та механізм, який дозволяє залучати громадські організації до вирішення соціальних проблем. Соціальне замовлення починається з визначення соціальної проблеми. Далі проводиться конкурс, в якому беруть участь різні організації, щоб запропонувати найкраще рішення (соціальна програма, соціальний проект). Після вибору переможця укладається угода (соціальний контракт), і починається реалізація проекту. На кожному етапі здійснюється контроль, моніторинг та оцінка ефективності виконання проекту, щоб перевірити, чи досягнуто поставлених цілей.

Окрім соціального замовлення, існують інші форми співпраці між державою, громадськими організаціями та бізнесом. Ці форми взаємодії між державою, громадянським суспільством та бізнесом у рамках міжсекторного партнерства можуть бути різноманітними: цільове фінансування (пряма фінансова підтримка конкретних організацій, що займаються вирішенням соціальних проблем); конкурсне фінансування (проведення конкурсів на гранти для залучення широкого кола учасників та стимулювання інноваційних підходів); створення спільних структур (формування асоційованих структур (організацій, фондів, партнерств) для більш ефективної координації зусиль); тимчасові угоди (укладання короткострокових угод для реалізації конкретних проектів); довгострокові угоди (закріплення принципів співпраці на тривалий період для забезпечення стабільності та прогнозованості).

Висновки. Таким чином, нині відбувається зміна ролі держави, коли вона перестала бути єдиним суб'єктом, відповідальним за вирішення суспільних проблем. Зростає роль різних акторів: держави, бізнесу, громадських організацій та молоді, політичних партій, ЗМІ. Поєднання різних теоретичних перспектив у контексті дослідження М. Садрі, А. Арістиду та Д. Равазі відкриває нові горизонти для дослідження співпраці з охорони НКС. Менеджери, які використовують цей підхід, зможуть: поглибити свої знання, розуміючи, як працюють складні соціальні системи; приймати більш обґрунтовані рішення, враховуючи різні фактори при прийнятті рішень; сприяти розвитку співпраці та впроваджувати інноваційні підходи до управління проектами.

Існує багато форм взаємодії в межах міжсекторального партнерства. Кожна форма має свої переваги та підходить для вирішення різних завдань та проблем: відсутність довіри, конкуренція за ресурси, різні інтереси тощо.

Вибір форми співпраці залежить від конкретних умов та цілей в охороні та захисті НКС. Конкретні формивзаємодії: партнерства, коаліції, мережі, платформи тощо; механізми координації: спільні проекти, робочі групи, консультації тощо; перспективи: можливості для розширення співпраці, створення нових соціальних інститутів та організацій тощо.

Для сфери охорони та захисту НКС це означає актуальність інституціалізації співпраці, аби співпраця між різними секторами набувала системного характеру; фінансову стабілізацію

шляхом надання стабільного фінансування для забезпечення довгострокового розвитку; розвиток інституційних механізмів через підтримку впровадження ефективних систем управління, звітності та контролю; співпрацю з державними органами шляхом створення механізмів взаємодії та обміну досвідом. Реалізація цих заходів дозволить громадським організаціям стати більш професійними та ефективними партнерами держави в охороні та захисті НКС. Актуальними аспектами розвитку МСП у сфері охорони та захисту НКС є: вивчення та побудова інституційної логіки та дизайну, спроможностей та ресурсів МСП; розвиток ідентифікації та зацікавленості громадян і молоді зокрема; формування культури, кооперації та довіри у суспільстві.

Список літератури:

1. Коврига О. С. Взаємодія органів державної влади з громадськістю в системі державного управління України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Т. 31(70). № 2. С. 109–114. DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/18>
2. Першина Н. Г. Охорона нематеріальної культурної спадщини як складова захисту прав людини. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. Вип. 5. С. 19–23. DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.5.3>
3. Поколюдна О. В. Особливості здійснення зв'язків з громадськістю в органах державного управління. *Теорія та практика державного управління*. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. Вип. 3(12). С. 214–218.
4. Ярема Л. В., Загора О. І. Управління розвитком територіальної громади. *Економіка*. 2021. № 5. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/5_2021/106.pdf (дата звернення: 23.09.2023).
5. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020. Київ : Ваіте, 2016. 280 с.
6. Sadri Mohamad, Aristidou Angela, and Ravasi Davide. Cross-Sector Partnership Research at Theoretical Interstices: Integrating and Advancing Theory across Phases. *Journal of Management Studies*. 0:0 Month 2024. P. 1–34. doi: 10.1111/joms.13046

Borodin E.I. Pershina N.H. THE BASICS OF «THEORETICAL CROSSROADS» AND «INTEGRATIVE INTER-THEORETICAL ENRICHMENT» IN THE FORMATION OF INTERSECTORAL PARTNERSHIP IN THE PROTECTION OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE

In this article, the problem of protection and preservation of intangible cultural heritage is considered from the general perspective of intersectoral interaction in society. To improve this interaction, the authors have studied the provisions of the «theoretical crossroads» and «integrative inter-theoretical enrichment» of modern European researchers M. Sadri, A. Aristide and D. Ravazi and, on their basis, formulated theoretical approaches to intersectoral partnership in the protection of intangible cultural heritage in Ukraine, paying special attention to the prospects of involving youth public organizations in this process.

This model of intersectoral interaction is based on a person. The author analyzes the Ukrainian experience of intersectoral cooperation between “state and local authorities - political institutions - business - public organizations - mass media”, forms of interaction, coordination mechanisms, and current challenges. On this basis, the author's view on the prospects for the development of such a partnership is outlined, taking into account five key perspectives: institutional perspective; microeconomic behavior perspective; capabilities and resources perspective; managerial and organizational knowledge perspective; stakeholder and social assessment perspective.

In the context of intersectoral partnership and cooperation in the protection of intangible cultural heritage in Ukraine, the article considers social services commissioning as a form, tool, and mechanism that allows involving public organizations in solving social problems. The choice of the form of cooperation depends on

the specific conditions and goals in the protection of intangible cultural heritage. There are other specific forms of interaction: partnerships, coalitions, networks, platforms, etc.; coordination mechanisms: joint projects, working groups, consultations, etc.; prospects: opportunities for expanding cooperation, creating new social institutions and organizations, etc.

Key words: *protection and safeguarding of intangible cultural heritage, institutionalization of civil society, political institutions, partnerships between the state and citizens, participation of youth in intersectoral cooperation.*